

Dictamen núm. 7/2025 relatiu al projecte de decret pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears i es modifica el Decret 4/2023, de 13 de febrer

Atès el que disposa l'article 2, núm. 1, lletra a, incís primer, de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i l'article 30 del Decret 67/2010, de 28 de maig, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'organització i el funcionament, el Consell Econòmic i Social emet el següent:

DICTAMEN

I. Antecedents

Primer. El dia 7 de març de 2025 es registra d'entrada en el Consell Econòmic i Social (CES) la sol·licitud de dictamen de la Conselleria d'Educació i Universitats, relativa al projecte de decret pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears i es modifica el Decret 4/2023, de 13 de febrer.

Segon. El dia 11 de març de 2025, d'acord amb el que preveu l'article 32.3 del Reglament d'organització i funcionament d'aquest Consell, aprovat pel Decret 67/2010, de 28 de maig, la Comissió permanent, convocada de manera virtual mitjançant correu electrònic, va designar a la comissió de treball de l'àrea social, com a l'òrgan competent per raó de la matèria per elaborar la proposta de dictamen.

Tercer. El dia 13 de març de 2025 s'anuncia l'entrada de la sol·licitud als consellers del CES.

Quart. El dia 5 d'abril es va publicar al Butlletí Oficial de les Illes Balears (núm. 42, de 2025) el Decret 12/2025, de 4 d'abril, pel qual es nomenen els nous membres del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, atès el transcurs del termini de quatre anys que fixa l'article 6 de la Llei 10/2000, de 20 de novembre, que estableix que el mandat dels membres del Consell serà de quatre anys, a partir del seu nomenament, el qual serà renovable per períodes de la mateixa duració. La major part dels nous conselleres prengueren possessió el dia 15 d'abril de 2025, data en la qual es va celebrar la sessió preliminar del Consell Econòmic i Social, en els termes que preveu l'article 5 del Reglament que regula l'organització i el funcionament d'aquest Consell.

Cinquè. El dia 26 d'abril es va publicar al Butlletí Oficial de les Illes Balears (núm. 52, de 2025) el Decret 17/2025, de 25 d'abril, pel qual es nomena el senyor Francesc Fiol Amengual president del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears. El nou president va prendre possessió del seu càrrec el dia 7 de maig de 2025.

Sisè. El dia 30 de maig es va celebrar la sessió constitutiva del Consell Econòmic i Social. D'acord amb el que preveu l'article 6 del Reglament que regula l'organització i el funcionament d'aquest Consell, en aquesta sessió es varen nomenar les persones que han d'ocupar les vicepresidències i els membres de la Comissió permanent. A continuació, una vegada conclosa aquesta sessió, es va celebrar la primera sessió plenària, amb caràcter ordinari, per constituir les diferents comissions de treball del Consell Econòmic i Social, en compliment del que disposa l'article 16 de la Llei 10/2000, de 30 de novembre i els articles 19 i següents del Reglament que regula l'organització i el funcionament d'aquest Consell.

Setè. L'expedient tramés al CES consta de la següent documentació:

1. Memòria per a la possible consulta pública sobre la proposta d'elaboració d'un decret pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.

2. Resolució del conseller d'Educació i Universitats per la qual s'ordena la realització d'una consulta pública prèvia a l'elaboració d'un projecte de decret pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.
3. Certificat emès pel Servei de Participació i Bon Govern de la Direcció General de Coordinació i Transparència, relatiu al tràmit de consulta pública prèvia.
4. Certificat emès pel cap de la Secció X del servei d'Ordenació Educativa, de la Direcció General de Planificació, Ordenació i Centres, relatiu a les observacions presentades, de manera telemàtica, durant el tràmit de consulta pública prèvia.
5. Aportacions presentades durant el tràmit de consulta pública prèvia.
6. Memòria justificativa sobre la necessitat i l'oportunitat d'elaborar un projecte de decret pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears i es modifica el Decret 4/2023, de 13 de febrer.
7. Resolució del conseller d'Educació i Universitats per la qual s'ordena l'inici del procediment d'elaboració del Projecte de decret pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears i es modifica el Decret 4/2023, de 13 de febrer.
8. Memòria d'anàlisi d'impacte normatiu (primera versió).
9. Primer esborrany del projecte de decret pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears i es modifica el Decret 4/2023, de 13 de febrer.
10. Resolució de la directora general de Formació Professional i Ordenació Educativa per la qual se sotmet a informació pública el Projecte de decret pel qual s'estableixen

l'ordenació i el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears i es modifica el Decret 4/2023, de 13 de febrer.

11. Convocatòria de la Mesa de l'Ensenyament Privat Concertat de les Illes Balears.
12. Convocatòria ordinària de la Mesa Sectorial d'Educació.
13. Convocatòria Mesa de l'alumnat.
14. Convocatòria de la Mesa de diàleg permanent amb les famílies de l'alumnat.
15. Convocatòria de la Mesa de diàleg permanent amb el directors i les associacions de directors.
16. Convocatòria de la Mesa dels docents de la Conselleria d'Educació i Universitat.
17. Certificat emès pel secretari de la Mesa Sectorial d'Educació sobre els punts de l'ordre del dia que consten a la convocatòria.
18. Certificat emès per la secretària de la Mesa de l'alumnat sobre els punts de l'ordre del dia que consten a la convocatòria.
19. Certificat emès per la secretària de la Mesa de diàleg permanent amb les famílies de l'alumnat, sobre els punts de l'ordre del dia que consten a la convocatòria.
20. Certificat emès pel secretari de la Mesa dels docents de la Conselleria d'Educació i Universitat sobre els punts de l'ordre del dia que consten a la convocatòria.
21. Certificat emès per la secretària de la Mesa de l'Ensenyament Privat Concertat de les Illes Balears, sobre els punts de l'ordre del dia que consten a la convocatòria.
22. Certificat emès pel secretari de la Mesa de diàleg permanent amb el directors i les associacions de directors sobre els punts de l'ordre del dia que consten a la convocatòria.

23. Tràmit d'audiència del projecte de decret a les conselleries de l'administració autonòmica, mitjançant les secretaries generals, i justificants de la seva recepció.
24. Certificat emès pel Servei de Participació i Bon Govern de la Direcció General de Coordinació i Transparència, relatiu als tràmits d'audiència i informació pública.
25. Diligència emesa pel cap del Servei d'Ordenació Educativa sobre les al·legacions presentades telemàticament a través del formulari web del Portal de Participació Ciutadana.
26. Informe emès per la Cap de Departament de Planificació i Centres sobre la revisió dels diversos esborranys dels projectes de Decret de currículum.
27. Informe del director de l'IAQSE sobre la revisió de l'esborrany del Projecte de decret pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de l'educació secundària a les Illes Balears i les aportacions de l'IAQSE al document
28. Observacions presentades durant els tràmits d'audiència i d'informació pública.
29. Segon esborrany del projecte de decret pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears i es modifica el Decret 4/2023, de 13 de febrer.
30. Memòria d'anàlisi d'impacte normatiu (segona versió).
31. Sol·licitud d'informe al Consell Escolar de les Illes Balears.
32. Sol·licitud d'informe a l'Institut Balear de la Dona.
33. Sol·licitud d'informe a l'Oficina Balear de la Infància i l'Adolescència.
34. Sol·licitud d'informe a la Universitat de les Illes Balears.
35. Sol·licitud d'informe al Consell de l'Educació i la Formació Permanent de Persones Adultes de les Illes Balears.

36. Resposta de la directora de l'Oficina Balear de la Infància i l'Adolescència en relació a l'informe sol·licitat.
37. Certificat emès per la directora general de Formació Professional i Ordenació Educativa relatiu a la autenticitat de les adreces i correus electrònics de les persones i entitats interessades a l'hora de donar compliment al tràmit d'audiència.
38. Ofici del conseller d'Educació i Universitats, en virtut del qual sol·licita el dictamen preceptiu relatiu al projecte de decret pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears i es modifica el Decret 4/2023, de 13 de febrer.

Cinquè. D'acord amb el procediment aplicable, la Comissió de Treball de l'Àrea Social elabora una proposta de dictamen que és elevada a la Comissió permanent. Aquest òrgan, aprova finalment el dictamen el dia 13 de juny.

II. Contingut del projecte de decret

I.- El projecte de decret tramés per a dictamen consta d'una part expositiva (preàmbul), una part dispositiva composta per 47 articles estructurats en vuit capítols diferents, i una part final formada per onze disposicions addicionals, una disposició transitòria, una disposició derogatòria, quatre disposicions finals i dotze annexes.

El preàmbul de la norma ens explica que la funció de l'Educació Secundària Obligatòria (d'ara endavant, ESO) va més enllà de preparar els alumnes per accedir a etapes posteriors, sinó que es tracta d'una etapa amb un valor propi, tot i que estretament lligada amb l'educació primària, etapa amb la qual forma l'ensenyament obligatori. Així, continua explicant la part expositiva de la norma, es tracta d'una etapa que posa fi, per tant, a la formació general i comuna dels alumnes que no opten pels ensenyaments post obligatoris,

sense oblidar en cap moment el caràcter propedèutic d'aquesta etapa, atès que proporciona la base d'una formació imprescindible per continuar els estudis, sigui la formació professional o el batxillerat.

A continuació, pel que fa al marc normatiu que regula aquesta etapa educativa, es disposa que la regulació actual s'estableix en la LOMLOE, en el Reial decret 217/2022, de 29 de març, en el Decret 32/2022, d'1 d'agost, i en la Resolució de la directora general de Formació Professional i Ordenació Educativa per la qual s'aproven les instruccions per avaluar l'aprenentatge dels alumnes de l'ESO a les Illes Balears per al curs 2024-2025.

Pel que fa als motius que justifiquen la nova proposta normativa, es fa menció que a causa del creixent ús de dispositius digitals com a suport normalitzat en el procés d'ensenyament i aprenentatge, tant dins l'aula com fora d'ella, és necessari diferenciar entre el tractament de la competència digital de l'ús generalitzat de les pantalles. L'assoliment de la competència digital implica que els alumnes aprenguin a emprar els dispositius digitals de manera progressiva, adequada a la seva edat i moment maduratiu, sempre amb l'objectiu d'adquirir coneixements que impulsin el seu procés d'aprenentatge, sense que vagi en detriment de l'adquisició de les destreses essencials per a l'assoliment de la totalitat de les competències.

Respecte a la competència de la Comunitat Autònoma sobre la matèria objecte de regulació, l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, estableix, en l'article 36.2, que correspon a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència de desplegament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats.

En aquest sentit, l'article 46 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, estableix que correspon al Govern exercir la potestat reglamentària en les matèries que li són pròpies, mitjançant l'aprovació pel Consell de Govern de disposicions de caràcter general, en els termes que estableix l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears. Seguidament,

l'article 47 de la Llei hi afegeix que les disposicions reglamentàries adopten la forma de decret si són aprovades pel Govern.

Finalment, i d'acord amb el que preveu l'article 129.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques i l'article 49 de la Llei 1/2019, explica com aquest projecte s'ajusta als principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència, eficiència, qualitat i simplificació.

II. Pel que fa a la part dispositiva del projecte normatiu, aquesta consta de quaranta set articles dividits en vuit capítols diferents:

- El capítol I *Disposicions de caràcter general* preveu l'objecte del projecte de decret, que és establir l'ordenació i el currículum de l'etapa d'ESO a les Illes Balears, així com el seu àmbit d'aplicació, que es troba constituït pels centres docents públics i privats de les Illes Balears que imparteixen els ensenyaments corresponents a l'educació secundària obligatòria (article 1). A continuació, indica que l'ESO és una etapa educativa que, juntament amb l'educació primària i els cicles formatius de grau bàsic, conforma l'educació bàsica (article 2), estableix les seves finalitats (article 3), els principis generals (article 4), una sèrie de definicions als efectes del Decret (article 5), els principis pedagògics (article 6), els objectius (article 7), els aspectes generals del currículum (article 8), les competències clau i perfil de sortida dels alumnes al final de l'ensenyament bàsic (article 9) i les competències específiques, criteris d'avaluació i sabers bàsics (article 10).
- El capítol II *Ordenació de l'etapa* regula l'organització dels tres primers cursos, amb les diferents matèries obligatòries i optatives que es poden cursar, (article 11), els aspectes relatius al taller de matemàtiques i al taller lingüístic (article 12), l'organització del quart curs (article 13), els aspectes relatius a l'ensenyament de la segona llengua estrangera (article 14) i la regulació de l'horari (article 15).

- El capítol III *Avaluació, promoció i titulació* preveu els aspectes relatius a l'avaluació d'aquesta etapa educativa, que en qualsevol cas haurà de ser global, contínua i integradora (article 16), els resultats d'aquesta avaluació, els quals s'han d'expressar en els següents termes qualitatius: Insuficient (IN), Suficient (SU), Bé (BÉ), Notable (NT) i Excel·lent (EX) (article 17), el dret dels alumnes a una avaluació objectiva (article 18), els aspectes relatius a la promoció de curs (article 19) la titulació obtinguda una vegada acabats els estudis (article 20), l'avaluació de diagnòstic (article 21) i la participació i dret a la informació de pares o tutors legals (article 22).
- El capítol IV *Documents oficials d'avaluació* incorpora els diferents documents oficials d'avaluació a l'educació secundària, a saber: les actes d'avaluació, l'expedient acadèmic i l'informe de final d'etapa, i si s'escau, l'informe personal per trasllat (articles 23, 24, 25, 26 i 27) i preveu els aspectes relatius a l'autenticitat, seguretat i confidencialitat (article 28).
- El capítol V *Tutoria i orientació* està format per un únic article (29) que regula els elements generals relatius a les funcions de tutoria.
- El capítol VI *Atenció a les diferències individuals* regula tots aquells aspectes que tenen a veure amb l'atenció a la diversitat i a les diferències individuals (article 30), i que abasta els alumnes amb necessitats educatives especials (article 31), alumnes amb trastorns del desenvolupament del llenguatge i de la comunicació, d'atenció o d'aprenentatge (article 32), alumnes amb necessitats d'inclusió social (article 33), alumnes amb altes capacitats intel·lectuals (article 34), alumnes amb condicions personals o història escolar (article 35), els programes de diversificació curricular (article 36), els trets bàsics de l'educació especial (article 37), els cicles formatius de grau bàsic (article 38) i diverses qüestions relatives als alumnes en situació personal extraordinària en centres educatius de persones adultes (article 39).

- El capítol VII *Autonomia de centres* té per objecte regular els aspectes necessaris per garantir i fomentar l'autonomia pedagògica i organitzativa dels centres, la qual ja es troba reconeguda a la legislació bàsica estatal i autonòmica (article 40), les programacions didàctiques (article 41), les unitats de programació (article 42) i les condicions que garanteixin una coordinació adequada entre les diferents etapes educatives i els centres (article 43).
- El capítol VIII *Materials i recursos* disposa que correspon als centres educatius, en el marc de la seva autonomia pedagògica, triar, si escau, els materials didàctics, sempre que s'adaptin al rigor científic adequat a l'edat dels alumnes i al currículum establert per la Conselleria d'Educació i Universitats (article 44), la necessitat de què els centres han d'estar dotats dels recursos educatius, humans i materials necessaris per oferir un ensenyament de qualitat i inclusiu, i garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'educació (article 45), el nombre de grups classe (article 46) i, ja per acabar, fa esment a l'atribució docent (article 47).

III. Quant a la part final, aquesta es troba formada per sis disposicions addicionals, una disposició transitòria, una disposició derogatòria, tres disposicions finals i dotze annexes.

En primer lloc, pel que fa a les disposicions addicionals, la primera ens indica que les formes del gènere gramatical tradicionalment dit masculí que consten en aquesta norma s'han d'entendre com a genèriques quan es refereixen a persones, la segona fa referència a la normativa aplicable en matèria de protecció de dades de caràcter personal, la tercera incorpora els aspectes bàsics relatius als ensenyaments de religió, la quarta fa menció als aspectes relatius a l'atenció educativa dels centres, la quinta preveu la possibilitat que la Conselleria d'Educació i Universitats podrà autoritzar que una part de les àrees del currículum s'imparteixin en una llengua estrangera, sense que això suposi modificació dels aspectes bàsics del currículum, la sisena regula la prova lliure per obtenir el títol de graduat en ensenyament secundari obligatori, la setena estableix que els alumnes que cursen

simultàniament estudis d'ESO i estudis professionals de música i dansa poden sol·licitar les convalidacions i exempcions previstes a la normativa vigent, la vuitena preveu la possibilitat d'incrementar fins a un deu per cent del nombre màxim d'alumnes per aula en els centres públics i privats concertats d'una mateixa àrea d'escolarització per atendre necessitats immediates d'escolarització dels alumnes d'integració tardana, amb la corresponent dotació dels recursos addicionals que siguin necessaris, la novena preveu l'atribució docent dels professors de l'especialitat de Llengua Catalana i Literatura, la desena disposa que les referències fetes per la normativa vigent a les assignatures, les matèries i els àmbits de l'ESO s'han d'entendre fetes a les assignatures, les matèries i els àmbits corresponents recollits en aquest Decret, i l'onzena indica que per resolució de la Conselleria d'Educació i Universitats es pot establir el currículum d'altres matèries optatives per tal d'atendre les necessitats formatives dels alumnes.

A continuació, la disposició transitòria primera del projecte manifesta que els centres que, quan aquest Decret entri en vigor, tinguin autoritzat un programa de diversificació curricular no l'han de tornar a sol·licitar.

La disposició derogatòria única del projecte normatiu deroga de manera expressa el Decret 32/2022, d'1 d'agost, pel qual s'estableix el currículum de l'ESO a les Illes Balears, així com també, incorpora una clàusula genèrica en virtut de la qual quedaran també derogades totes les normes de rang igual o inferior que s'oposin a aquest Decret o el contradiguin.

Tot seguit, en relació amb les disposicions finals, la primera modifica el Decret 4/2023 de 13 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament orgànic de les escoles infantils públiques, els col·legis d'educació primària, els col·legis d'educació infantil i primària, els col·legis d'educació infantil i primària integrats amb ensenyaments elementals de música, els col·legis d'educació infantil i primària integrats amb educació secundària i els instituts d'educació secundària de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la segona habilita el conseller d'Educació i Universitats per dictar les disposicions necessàries per desplegar i

executar aquest Decret, la tercera incorpora un calendari d'implantació de la norma, fent constar que aquest Decret és d'aplicació en tots els cursos de l'educació secundària a partir del curs escolar 2025–2026, i la quarta fixa la seva entrada en vigor, que serà l'endemà de la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Ja per acabar, el projecte de decret incorpora un total de dotze annexes, a saber:

ANNEX 1 Perfil de sortida dels alumnes al final de l'ensenyament bàsic.

ANNEX 2 Matèries de l'educació secundària.

ANNEX 3 Relació entre alguns elements de concreció curricular.

ANNEX 4 Situacions d'aprenentatge.

ANNEX 5 Orientacions metodològiques de l'etapa.

ANNEX 6 Orientacions per a l'avaluació de l'etapa.

ANNEX 7 Programa de diversificació curricular.

ANNEX 8 Horari setmanal d'ESO.

ANNEX 9 Horari setmanal del Programa de diversificació curricular.

ANNEX 10 Atribució docent a les matèries optatives pròpies de la comunitat autònoma.

ANNEX 11 Nombre de grups classe.

ANNEX 12 Orientacions per a l'ús de dispositius digitals.

III. Observacions generals

Primera. Per començar, i abans d'entrar en el contingut de la proposta normativa, el CES vol explicar els motius que han ocasionat la tardança en l'emissió d'aquest dictamen.

Així, cal indicar que el procés d'elaboració de dictàmens és un procediment complex ja que implica la intervenció dels 36 consellers d'aquesta institució, la reunió de la Comissió permanent, que és l'òrgan competent per designar la comissió de treball que ha d'elaborar la proposta de dictamen, la intervenció de dita comissió de treball, que és l'òrgan encarregat

de discutir i elaborar una proposta dictamen, i finalment, l'aprovació final, amb el debat previ corresponent al si del Ple o de la Comissió permanent. Tanmateix, aquest procediment d'elaboració de dictamen es pot allargar en el temps si coincideix amb el procediment de renovació del mandat dels membres del CES, que és precisament el que ha succeït en aquesta ocasió.

En aquest punt cal tenir en compte que, si bé un cop expirat el mandat dels membres del CES aquests segueixen en funcions fins a la presa de possessió dels nous membres, cosa que, ha permès la continuïtat de les funcions legals d'aquesta institució, materialitzades en l'aprovació de diversos dictàmens, com per exemple, el dictamen 3/2025 relatiu al projecte de decret d'ordenació de la formació professional a les Illes Balears, o el dictamen 5/2025 relatiu al projecte de decret pel qual s'estableix el currículum de l'educació infantil de les Illes Balears, cal advertir que una vegada han estat nomenats els nous membres i han pres possessió en la forma que es determina pel Reglament d'organització i funcionament d'aquest Consell (dia 15 d'abril el consellers i dia 7 de maig el president), per tal de que el CES pugui seguir exercint la seva funció consultiva, és necessari que es constitueixin de bell nou els seus corresponents òrgans col·legiats (Plenari, Comissió permanent i comissions de treball), la qual cosa no succeí fins el passat 30 de maig, data en la qual es celebrà la corresponent sessió constitutiva. En aquest ordre de coses, cal recordar que d'acord amb l'article 15.b) del Reglament d'organització i funcionament del CES correspon al Ple la potestat d'emissió dels dictàmens, prèvia intervenció de la Comissió de treball competent, ja que d'acord amb l'article 32 del Reglament esmentat, una vegada aprovada la proposta de dictamen per la comissió de treball, aquesta s'ha d'eleva al Ple, o a la Comissió permanent, si té delegada la facultat d'aprovar dictàmens, per a la seva aprovació definitiva.

En definitiva, si bé com hem explicat anteriorment un cop expirat el seu mandat els membres del CES segueixen en funcions fins a la presa de possessió dels nous consellers, amb la finalitat de garantir la continuïtat institucional i el manteniment de les seves

funcions malgrat l'acabament del mandat, l'exercici de la seva funció consultiva depèn en qualsevol cas de la correcta constitució dels seus respectius òrgans col·legiats.

Segona. A continuació, aquest Consell vol posar de manifest la preocupació que li genera l'aprovació del nou decret de currículum, atès que suposa tota una sèrie de canvis i modificacions en els processos d'ensenyament que afecten directament als llocs de feina i les seves conseqüències en la possible pèrdua de llocs de treball, desplaçaments i concursos de trasllat. En aquest sentit, cal recordar que la major part del conjunt del professorat va realitzar una preparació important de cara a l'aprovació dels currículums de l'any 2022, preparació que de ben segur s'haurà de fer novament amb la conseqüent despesa econòmica que això suposa.

Pel que fa als motius que justifiquen la nova proposta normativa, el preàmbul de la norma explica que uns dels principals motius als que obeeix aquesta revisió és la confusió generada per l'ús simultani dels termes "continguts" i "sabers bàsics" dins del marc normatiu educatiu, terminologia que ha generat una certa confusió dins la comunitat educativa, ja que no queden clarament establerts els límits entre ambdós conceptes, ni les situacions en què cal referir-se a cadascun, motiu pel qual, es considera necessari unificar i delimitar l'abast conceptual dels termes "continguts" i "sabers bàsics", amb l'objectiu de facilitar la programació docent i millorar la comprensió i aplicació del currículum en els diferents contextos educatius.

Seguidament, continua explicant la part expositiva, una altra qüestió que genera incertesa és la necessitat d'avaluar sistemàticament tots els criteris d'avaluació, assignant-hi una ponderació específica, exigència que recollia el decret anterior que anava més enllà del que establí la normativa bàsica i dificultava que els centres poguessin ajustar el seu disseny curricular a les necessitats dels seus alumnes i a les particularitats de la comunitat educativa.

Un dels aspectes que també cal destacar i que el Decret 32/2022, d'1 d'agost, introduïa per primera vegada és la proposta pedagògica, la qual no pot substituir, per les seves mancances, la programació didàctica necessària per garantir que les àrees s'imparteixin en les condicions més coherents possibles per a tots els alumnes. Igualment, les situacions d'aprenentatge tampoc poden substituir, en tots els casos, la programació didàctica. En conseqüència, cal redefinir els documents programàtics destinats al desenvolupament del currículum, així com els elements que els integren.

Més endavant, el preàmbul de la norma indica que a causa del creixent ús de dispositius digitals, com a suport normalitzat en el procés d'ensenyament i aprenentatge, tant dins l'aula com fora d'ella, és necessari diferenciar el tractament de la competència digital de l'ús generalitzat de les pantalles, de manera que els alumnes aprenguin a emprar els dispositius digitals de manera progressiva, adequada a la seva edat i moment maduratiu i sempre amb l'objectiu d'adquirir coneixements que impulsin el seu procés d'aprenentatge, sense que vagi en detriment de l'adquisició de les destreses essencials per a l'assoliment de la totalitat de les competències, com ara, la lectura, l'escriptura, la capacitat lògica-matemàtica, la pràctica de l'atenció, la creativitat o la manipulació directa.

En relació amb aquesta darrera qüestió, el CES considera que la introducció de dispositius digitals a l'educació és un tema clau per a la comunitat educativa i la societat. Així, la integració de les noves tecnologies a l'educació podria fomentar les qualificacions que són necessàries per adaptar-se a una tecnologia que canvia ràpidament i preparar els alumnes per a l'aprenentatge permanent i la ciutadania democràtica activa, no obstant això, encara que les TIC a l'educació poden millorar l'ensenyament i l'aprenentatge, també presenten nombroses dificultats per a professors i estudiants, com ara, els continguts perillosos i perjudicials, la creixent comercialització dels serveis i l'ús indegut de dades personals. És per això que entenem que l'ús responsable, segur i informat dels dispositius i els continguts digitals implica a tota la comunitat educativa, incloses també les famílies, per la qual cosa,

seria adient afavorir-ne la seva implicació en l'educació en un ús responsable i segur de les noves tecnologies mitjançant els diferents organismes de participació existents, com ara, les associacions de famílies de l'alumnat o els consells escolars.

Tercera. El conseller d'Educació i Universitats es troba legitimat per a sol·licitar aquest dictamen, amb caràcter preceptiu, d'acord amb el que disposa l'article 2.1.a) de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, i l'article 31 del Decret 67/2010, de 28 de maig, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'organització i el funcionament.

IV. Observacions particulars

Primera. En general, i pel que fa al procediment, aquest s'ha elaborat amb correcció i s'han seguit tots els tràmits exigits fins al moment de la sol·licitud del dictamen, amb l'elaboració d'una consulta pública prèvia, una àmplia fase d'audiència i la possibilitat, mitjançant el tràmit d'informació pública, de la participació de tots aquells que es poguessin considerar interessats.

En aquest ordre de coses, cal destacar que d'acord amb l'expedient tramés juntament amb la sol·licitud de dictamen, consta el compliment del tràmit relatiu a la sol·licitud d'informe al Consell Escolar de les Illes Balears, el qual es troba previst en l'article 6.3 del Decret legislatiu 112/2001, de 7 de setembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Consells Escolars, configurat com a un òrgan de participació i consulta de tota la comunitat educativa, i hi estan representats, a més dels sectors pròpiament educatius, els consells insulars i els municipis.

Segona. En relació a la part expositiva de la norma, l'article 47.4 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, exigeix que les disposicions reglamentàries incloguin

un preàmbul que expressi la finalitat de les mesures adoptades en la regulació i el marc normatiu en què s'insereix.

D'aquesta manera, entenem que, en general, el preàmbul compleix amb totes aquestes delimitacions, atès que fixa el seu objecte; delimita la normativa vigent en la matèria; en defineix la finalitat, i justifica la necessitat de la regulació, tot i que considerem que seria recomanable eliminar el cinquè paràgraf de l'apartat segon del preàmbul que diu "*La Llei 1/2022, de 8 de març estableix, a l'apartat f) del punt 2 de l'article 6 que l'educació infantil ha de contribuir a desenvolupar habilitats comunicatives en diferents llenguatges, formes d'expressió i les dues llengües oficials*" i, en el seu lloc, incorporar la següent referència: "*La Llei 1/2022, de 8 de març estableix, a l'apartat f) del punt 1 de l'article 14 que l'educació secundària obligatòria té com a finalitat proporcionar a tots els alumnes una educació que els permeti desenvolupar les habilitats i les competències culturals, personals i socials relatives a l'expressió i la comprensió orals, l'expressió escrita i la comprensió lectora en les llengües oficials en el nivell necessari per garantir al final del període d'escolaritat obligatòria l'ús normal i correcte d'ambdues llengües i, almenys, d'una llengua estrangera en el nivell mitjà, incorporant, si escau, sistemes de disseny universal d'aprenentatge o mesures inclusives de qualsevol tipus que permetin l'eliminació de barreres a la vegada que es generin suports per a tot l'alumnat, fent especial atenció al de capacitats diverses.*

En qualsevol cas, caldria afegir en la part expositiva, una referència sobre la importància de treballar la no discriminació de gènere en tots els seus àmbits, quan es parla dels diferents col·lectius implicats en l'educació.

En darrer terme, entenem que també s'hauria de fer constar la consulta feta a aquest Consell.

Tercera. En relació al contingut del projecte de decret, farem les següents observacions per tal de millorar-ne el text i la seva comprensió:

- En primer lloc, d'acord amb **l'article 1** del projecte de decret el seu objecte és "*establir l'ordenació i el currículum de l'etapa d'ESO a les Illes Balears*", no obstant això, el títol de la norma a més de l'ordenació i el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears inclou també la modificació del Decret 4/2023, de 13 de febrer, la qual cosa, indica que l'objecte del decret és incomplet ja que només reflexa l'establiment de l'ordenació i el currículum de l'etapa educativa, cosa que seria recomanable esmenar abans de l'aprovació del projecte normatiu.
- A continuació, en relació amb la possibilitat de cursar les matèries Recursos Digitals II i Cultura Clàssica II s'ha d'haver fet, respectivament, Recursos Digitals I i Cultura Clàssica I, creiem que aquesta opció no hauria de dependre de manera exclusiva del professor que ha d'impartir la matèria tal i com preveu **l'article 11.9** del projecte de decret, sinó que seria més adient que aquesta decisió s'acordés per part de l'equip docent en el seu conjunt.
- D'altra banda, entenem que el mínim de 10 alumnes previst a **l'article 13.6** per poder impartir una assignatura resulta excessiu, i no s'ajusta a la realitat de molts de centres educatius allunyats dels nuclis de població importants, per la qual cosa, es proposa reduir aquest límit d'alumnes.
- Ja per acabar, hem detectat que **l'annex 8** del projecte normatiu atorga quatre hores setmanals a l'assignatura de matemàtiques en els cursos de segon i tercer de l'educació secundària mentre que tecnologia i digitalització només en té dues. En relació amb aquesta previsió, es proposa que al segon curs de l'educació secundària es puguin desdoblir les matemàtiques en lloc d'augmentar una hora més setmanal. Això té una doble motivació, ja que per una banda, creiem que és més profitós pels alumnes tenir petits grups desdoblats en lloc d'afegir una hora més amb un grup de classe més nombrós, i per l'altra, és necessari conservar les tres hores setmanals de tecnologia per poder treballar tot el currículum. En definitiva, entenem que la

reducció d'aquesta hora entra en contradicció amb la importància que dona aquest decret a la Tecnologia i la digitalització en la nostra societat.

V. Conclusions

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears ha valorat el projecte de decret pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears i es modifica el Decret 4/2023, de 13 de febrer, i sol·licita al Govern de les Illes Balears que sigui receptiu a les recomanacions formulades en aquest dictamen.

Palma, en data de la signatura electrònica

El secretari general

Antonio Luís Alcover Casasnovas

Vist i plau

El president

Francesc Fiol Amengual